

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับสังคมวิทยา

The Relationship Between Politics And Sociology

ปัญญา พรภิสุทธิ์

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Panya Phonphisut

Kalasin University

E-mail: panya1985phonphisut@gmail.com

บทคัดย่อ

สังคมวิทยาเป็นวิชาที่ศึกษาถึงสังคมทั้งหมดโดยพิจารณาในแง่โครงสร้างการเปลี่ยนแปลง และการแข่งขันหรือปัญหาต่างๆของสังคม อนึ่งวิชามนุษย์ ซึ่งเป็นแขนงวิชาที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคมวิทยาก็ศึกษาเรื่องต่างๆเกี่ยวกับตัวมนุษย์และวิชา รัฐศาสตร์จำต้องอาศัยผลและเนื้อหาของวิชาดังกล่าวเพราะรัฐนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับสังคม ชุมชนและมนุษย์อย่างใกล้ชิดนอกจากนั้นอิทธิพลของปัจจัยหรือองค์ประกอบทางสังคม เช่น วัฒนธรรมจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของประชาชนโดยตรง ฉะนั้นการที่จะเข้าใจลักษณะ พฤติกรรมทางการเมืองปัญหาหรือปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้นจำเป็นต้องนำหลักของสังคม

สังคมวิทยากับรัฐศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคนในฐานะที่ไม่อยู่โดดเดี่ยวแต่อยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งมีผลต่อความสัมพันธ์ของผู้คนและปรากฏการณ์ทางสังคมทุกอย่างที่ปรากฏ ในความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์ทั้งหมด โดยพยายามที่จะหากฎหรือหลักเกณฑ์กว้าง ๆ เกี่ยวกับ ปรากฏการณ์นั้น ด้วยเหตุนี้สังคมวิทยาการเมืองได้มีส่วนในการขยายวงการศึกษา รัฐศาสตร์ออกไปจากการศึกษาเฉพาะ “รัฐ” จนถึงการศึกษอำนาจ โดยเชื่อมโยงกับปัจจัย ทางสังคมและมีความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับสังคมนี้มีต่างๆ กันตาม ภาวะการณ์ทางสังคมในแต่ละยุค หรือความเชื่อมโยงระหว่างนักวิชาการกับผู้มีอำนาจในสังคม

คำสำคัญ: รัฐศาสตร์; สังคมวิทยา; ความสัมพันธ์

Abstracts

Sociology is a subject that studies all societies by considering the structural changes. And competition or various social problems Human subjects Which is a field that is closely related to sociology, studying various

subjects about human beings and political science subjects, requires the results and content of such subjects because the state is closely related to society, community and human beings. That the influence of factors or social elements such as culture will directly affect people's behavior Therefore, in order to understand the political behavior, problems or political situation, it is necessary to adopt the principles of society.

Sociology and political science is a study of people who are not alone but living with others. Affecting the relationship of people and social phenomena, everything that appears In a relationship Between all humans By trying to keep the rules or general rules about that phenomenon For this reason, political sociology has contributed to the expansion of the study of political science from the study of "state" until the power of education. Linked to social factors and have ideas about the relationship between politics and society. Together according to social circumstances in each era Or the connection between academics and social authorities

Keywords: Political Science; Sociology; Relationship

บทนำ

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับสังคมวิทยา สังคมวิทยาเป็นวิชาที่ศึกษาถึงสังคมทั้งหมดและกล่าวถึงความเป็นมาของสังคมวิทยาโดยเชื่อมโยงกับประวัติวิวัฒนาการของสังคมศาสตร์เพื่อชี้ให้เห็นว่าจุดสนใจของนักสังคมวิทยานั้นมีรากฐานมาจากนักปราชญ์โบราณและน่าจะเชื่อมโยงได้ดีกับทั้งสังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ในขณะเดียวกันก็จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างสังคมวิทยากับ รัฐศาสตร์อันเป็นผลมาจากประวัติวิวัฒนาการนี้และความแตกต่างนี้เองทำให้เกิดปัญหาในการให้คำจำกัดความของสังคมวิทยาเพียงใด อย่างไรก็ตามบนพื้นฐานนี้หน้าจะแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมวิทยาต่อการศึกษการเมืองและพยายามเสนอทฤษฎีแม่บท (meta theories) สำคัญๆ ทางสังคมวิทยา ที่มีประโยชน์ต่อการมองการเมือง จากนั้นจะได้พิจารณา รัฐศาสตร์กับสังคมวิทยาที่สร้างทฤษฎีวิเคราะห์ต่าง ๆ (analytical theories) ตามรอยของทฤษฎีแม่บทเหล่านั้นและอธิบายถึงความขัดแย้งทางสังคม (บ้านจอมยุทธ, 2560 : ออนไลน์)

ความเป็นมาระหว่างวิชารัฐศาสตร์กับสังคมวิทยา

นักสังคมวิทยาการเมืองมีความเห็นพ้องต้องกันพอสมควรว่าการศึกษาปัจจัยความเกี่ยวพันระหว่างวิชารัฐศาสตร์กับสังคมวิทยาโดยเชื่อมโยงกับปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมนั้นมีมาแต่โบราณเราสามารถกล่าวได้ว่างานของอาริสโตเติล (Aristotle) มองเตสกีว

(Montesquieu) เฟอร์ลอร์สัน (Ferguson) และทอควิลล์ (Tocqueville) เป็นงานชนิดนี้ในด้านนักสังคมวิทยาคลาสสิกก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ เวเบอร์ (Weber) และปาเรโต (Pareto) ก็เป็นผู้บุกเบิกการวิเคราะห์ในทางนี้ในขณะเดียวกันการอธิบายการเมืองโดยตัวกำหนดทาง เศรษฐกิจและสังคมของมาร์กซ (Marx) และการสร้างทฤษฎีทางสังคมวิทยาโมสกา (Mosca) ในอิตาลี และวอลลาส (Wallas) ในอังกฤษ ที่วิเคราะห์อิทธิพลทางการเมืองและการกระบวนกรแห่งความเห็น พ้องต้องกัน (consensus) และความไม่เห็นพ้องต้องกัน (dissent) ล้วนเป็นงานที่กล่าวได้ว่าเป็นไปในแนว สังคมวิทยาการเมืองทั้งสิ้นดังนั้นสังคมวิทยาจึงศึกษา กลุ่ม องค์การ ฯลฯ และในเวลาต่อมาก็ได้พัฒนาทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับระบบการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในลักษณะนี้สังคมวิทยาจึงต้องเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองและทางเศรษฐกิจเพราะมันก็เป็นสิ่งทางสังคมที่น่าจะเข้าถึงได้โดยเครื่องมือการวิเคราะห์แบบเดียวกับที่ใช้กับระบบเครือญาติชุมชนหรือเผ่า ที่เป็นเนื้อหาของสังคมวิทยาโดยเฉพาะอยู่แล้วดังนั้นสิ่งที่สำคัญสำหรับเราก็คือการอุบัติขึ้นของความคิดเกี่ยวกับ “สังคม” ที่แยกออกเป็นหน่วยต่างหากจาก “รัฐ” การที่เราเห็นความแตกต่างนี้ได้ก็เพราะ การปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรปนั้นเป็นกระบวนกรทำลายระบบสังคมดั้งเดิมที่มีการยอมรับในความชอบธรรมของผู้ปกครองสมบูรณ์ภายใต้สิทธิราชเมื่อมีการแยกออกระหว่าง “สังคม” กับ “รัฐ” แล้วปัญหาการเชื่อมโยงระหว่าง “สังคม” กับ “รัฐ” จึงเกิดขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่ายุโรปในศตวรรษที่ 18 คือจุดกำเนิดของสังคมวิทยาการเมือง แต่ทว่าทศนะ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง “สังคม” กับ “รัฐ” นั้นอาจแบ่งออกเป็น 3 ทศนะด้วยกันกล่าวคือ

- 1) สังคมคือสิ่งที่ถูกปกครอง
- 2) การเมืองการปกครองคือผลผลิตของสังคม
- 3) สังคมและการปกครองเป็นอิสระซึ่งกันและกัน ในบางส่วน และพึ่งพาอาศัย กัน

ในบางส่วน (สยาม คำปรีดา, 2551 : 1-2)

เมื่อเกิดช่องว่างเช่นนี้ขึ้นการแยกระหว่างรัฐ กับ สังคมได้คืบคลานขึ้นอีกครั้งหนึ่งได้แต่โดยได้รับการพัฒนามาจากแนวความคิดแรกเริ่มสองแนวทางที่ต่างกันทางที่หนึ่งคือการพัฒนาแนวคิดของสำนักเวเบอร์ (Weberian School) ที่มุ่งไปในทางเปรียบเทียบเชิงประวัติศาสตร์ทางที่สอง คือการพัฒนาแนวคิดของพวกมาร์กซิสต์ สำหรับพวกที่หนึ่งมีการแยกแยะ ส่วนที่เกี่ยว “สังคม” จากส่วนที่เกี่ยวกับ “รัฐ” ในส่วนที่เกี่ยวกับสังคมกลุ่มต่าง ๆ เป็นจุดศูนย์รวมของผลประโยชน์ต่าง ๆ และมีการกระทำโดยใจสมัครเพื่อรักษาหรือให้ได้มา

ซึ่งผลประโยชน์เหล่านั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐการแจกจ่ายผลประโยชน์ขึ้นอยู่กับว่าใครมีอำนาจเหนือใคร การศึกษาในรูปนี้จึงเป็นการใช้แนวความคิดเรื่องผลประโยชน์และการช่วงชิงผลประโยชน์มาใช้แทนที่การศึกษาหน้าที่ (functions) ของส่วนต่างๆ อัน ที่จะทำให้เกิดการผสมกลมเกลียวกัน เป็นระบบสังคม การใช้แนวความคิดเรื่องผลประโยชน์ (interests) นี้ ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่มีมองว่า การเมืองถูกกำหนดโดยสังคมแนวคิดที่สอง มุ่งเน้นปัญหาทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างกิจกรรมทางการเมืองที่ท้าทายอำนาจในสังคม กับกิจกรรมทางการเมืองที่ท้าทายอำนาจในรัฐเท่านั้นแนวคิดนี้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะสองงามของ “การเมือง ” ในตัวของมันเองกล่าวคือ

1)การเมืองในลักษณะของการช่วงชิงผลประโยชน์ โดยกลุ่มต่าง ๆ ภายใต้กฎเกณฑ์ของระบบใดระบบหนึ่ง หรือการไต่หาผลลัพธ์ที่ต่อรองกันได้ (negotiable ends) และ

2) การเมืองในลักษณะความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมทั้งหมด หรือการไต่หาผลลัพธ์ที่ต่อรองกันไม่ได้ (non-negotiable ends)

จากการพิจารณากำหนดและความเป็นมาของสังคมวิทยาการเมืองดังกล่าวแล้วนี้ จะเห็นได้ว่า

1) สังคมวิทยาการเมืองเป็นวิชาที่พัฒนามาจากความคิดของนักปราชญ์การเมืองต่าง ๆ แต่โบราณประการหนึ่ง

2) แต่ในลักษณะของสังคมวิทยาการเมืองโดยเฉพาะ กล่าวคือ วิชาที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับสังคมนั้นเริ่มมีมาแต่ศตวรรษที่18

3) ความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับสังคมนี้มีต่างๆ กันตามภาวะทางสังคมในแต่ละยุค หรือความเชื่อมโยงระหว่างนักวิชาการกับผู้ที่มีอำนาจในสังคมนั้น ๆ อันนำมาซึ่งความขัดแย้งในเนื้อหาของวิชาโดยปริยาย

4) ด้วยเหตุนี้สังคมวิทยาการเมืองได้มีส่วนในการขยายวงการศึกษารัฐศาสตร์ออกไปจากการศึกษาเฉพาะ “รัฐ” จนถึงการศึกษอำนาจ โดยเชื่อมโยงกับปัจจัยทางสังคม (สยาม คำปรีดา, 2551 : 3)

ความสอดคล้องระหว่างวิชารัฐศาสตร์กับสังคมวิทยา

วิชาสังคมวิทยาเป็นวิชาที่ศึกษาถึงสังคมทั้งหมดโดยพิจารณาในแง่โครงสร้างการเปลี่ยนแปลง และการแข่งขันหรือปัญหาต่างๆ ของสังคม อนึ่งวิชามนุษย์ ซึ่งเป็นแขนงวิชาที่มี

ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคมวิทยาการศึกษาเรื่องต่างๆเกี่ยวกับตัวมนุษย์และวิชา รัฐศาสตร์จำต้องอาศัยผลและเนื้อหาของวิชาดังกล่าวเพราะรัฐนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับสังคม ชุมชนและมนุษย์อย่างใกล้ชิดนอกจากนั้นอิทธิพลของปัจจัยหรือองค์ประกอบทางสังคม เช่น วัฒนธรรมจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของประชาชนโดยตรง ฉะนั้นการที่จะเข้าใจลักษณะ พฤติกรรมทางการเมืองปัญหาหรือปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้นจำเป็นต้องนำหลักของสังคม (อานนท์ อาภาภิรม, 2545 : 11)

ความหมายของสังคมวิทยา

สังคมวิทยาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับคนในฐานะที่ไม่อยู่โดดเดี่ยวแต่อยู่ร่วมกับผู้อื่น สังคมวิทยาจะศึกษาเกี่ยวกับ สภาพเงื่อนไขของสังคม ซึ่งมีผลต่อความสัมพันธ์ของผู้คนและ ปรากฏการณ์ทางสังคมต่าง ๆ ที่คนทำ ให้เกิดขึ้น สังคมวิทยาเป็นการศึกษาเพื่อหา คำอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นว่า ทำ ไมจึงเกิดขึ้นหรือเป็นเช่นนั้น อย่างเช่น เมื่อเรา เห็นผู้อพยพจากชนบทเขา สู่เมืองก็หาคำตอบและตั้งทฤษฎีว่าทำ ไมคนจึงอพยพเขาสู่มือง ดังนี้ เป็นต้น (สยาม คำปรีดา, 2551 : 5)

การพัฒนาการทางสังคมวิทยา

สังคมวิทยาเป็นศาสตร์สาขาใหม่เมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆของสังคมศาสตร์ และสังคมวิทยาและพยายามศึกษาหาความรู้และพัฒนาศาสตร์สาขานี้เรื่อยมาแม้ระยะแรกๆ สังคมวิทยาถูกจัดไว้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาปรัชญาคือก็ตาม (สุพัตรา สุภาพ, 2522 : 1)

สังคมวิทยาเป็นสาขาหนึ่งของสังคมศาสตร์อธิบายความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่อาศัย อยู่ร่วมกันในสังคมวิธีการศึกษาทางสังคมวิทยาในระยะนี้ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ทำให้ สังคมวิทยาศาสตร์ที่ว่าด้วยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสังคมในปัจจุบันเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับมากกว่ารายในระยะเริ่มแรกอย่างไรก็ตามและสังคมวิทยาผู้มีบทบาท สำคัญในการพัฒนาวิชาสังคมศาสตร์หรือวิชาสังคมวิทยาส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรปเพราะยุโรป เป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญที่สุดของโลกมีความเจริญทางด้านการศึกษา การคมนาคมขนส่ง แนวคิดทางสังคมวิทยาจึงได้รับอิทธิพลจากความเจริญดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้พยายาม ใช้มนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ มาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าสังคม ทำให้สังคม วิทยา ได้รับการยอมรับมากขึ้นและได้ขยายไปสู่ดินแดนยุโรปโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาที่มีการศึกษา อย่างแท้จริงสังคมวิทยามีกำเนิด ในยุโรปและขยายความเจริญไปสู่สหรัฐอเมริกา

แนวคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา

แนวคิดเกี่ยวกับสังคมมนุษย์วิทยามีมาตั้งแต่สมัยก่อนคริสต์ศักราชสมัยก่อนคริสตกาล โดยเกิดขึ้นในทวีปยุโรปก่อน เพราะยุโรปเป็น แหล่งอารยธรรมที่เจริญก้าวหน้ามากที่สุดในโลกเพื่อให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจง่ายขึ้นจึงขอจำแนกความคิดทางสังคมวิทยาออกเป็น 4 สมัยดังนี้ (จรรณ คำทิพย์ ,2534 : 14-34)

1. สังคมวิทยาสมัยเริ่มต้นแรก เป็นแนวคิดแบบอุดมคติและจริยธรรมในระหว่างยุคกลางปัญหาสังคมที่สำคัญคือปัญหาเกี่ยวกับธรรมชาติ และ ทำสัญญา ของพระเจ้า (บุญเดิม พันรอบ, 2528 : 2)

พลาโต เป็นนักปราชญ์ชาวกรีกผู้เป็นศิษย์คนโปรดของโสเครติส พลาโตมีความเห็นว่าสังคมมนุษย์เกิดจากกระบวนการหลายกระบวนการที่ส่งเสริมลูกเร้า ให้มนุษย์มีความหวังมนุษย์รู้จักคิดแยกแยะระหว่างความดีงามว่ามีเหตุผลและความควบคุมตนเองเปรียบเทียบกับความเลวร้ายได้แก่ความโลภความเห็นแก่ตัวขาดเหตุผลแสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ของส่วนรวมต้องอยู่เหนือผลประโยชน์ส่วนตนซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวคิดของพลาโต มีอิทธิพลต่อการพัฒนา แนวคิดทางสังคมวิทยามากผลงานของเขาชื่อ **Dialogues** ถือว่าเป็นงานเขียนทางสังคมวิทยา ชิ้นแรกของโลกและได้ก่อให้เกิดการพัฒนา ของงานเขียนทางสังคมวิทยาใน ระยะต่อมา พลาโต ได้เสนองานเขียนไว้หลาย เรื่องที่เกี่ยวกับสังคมวิทยาในปัจจุบันเช่นพลาโตได้แสดงความคิดเห็นว่าสังคมควรจัดระบบสถาบันสังคมในรูปครอบครัวและรัฐบาลอย่างมีเหตุผลเพื่อให้สังคมได้รับประโยชน์มากที่สุดความสามารถของบุคคลเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของตัวบุคคล บุคคลควรทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมตั้งนั้นสังคมต้องสร้างระบบขึ้นมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะความสามารถของบุคคลไม่เท่าเทียมกัน การเจริญเติบโตและการพัฒนาสังคมให้มีเสถียรภาพได้นั้นสังคมต้องสร้างความสมดุลระหว่างทรัพยากรกับประชาชนที่มี อยู่และกำลังจะเพิ่มขึ้น (จิตติยา สุวรรณชนู, 2527 : 15)

อริสโตเติล (Aristotle) เป็นศิษย์ของพลาโต ที่สถาบัน อคาเดมี (Academy) ในกรุงเอเธนส์ แนวคิดของอริสโตเติลมีอิทธิพลต่อแนวคิด ทางสังคมวิทยาอย่างน้อย 4 ประการคือวงการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ที่มีอยู่ มีหลักเกณฑ์ ตามหลักตรรกศาสตร์อธิบายถึงความแตกต่าง ระหว่างทฤษฎี และการนำเอาสาขาวิชาการ ต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ทำให้เกิดความเข้าใจ ชนชั้นทางสังคม และทางใช้ จิตราวิทยา อาจกล่าวได้ว่า ระหว่างพลาโต และอริสโตเติลได้ใช้วิธีการศึกษา สังคมวิทยา ที่แตกต่างกัน กล่าว คือ พลาโต ใช้วิธีการ

ศึกษาแบบนิรนัย โดยผู้แสวงหาความรู้ จะอาศัยสมมติฐาน ทฤษฎี ที่ตั้งขึ้น หรือมีอยู่ก่อนแล้ว เป็นแนวทางในการรวบรวม ข้อเท็จจริง หรือไม่ ส่วนอริสโตเติล ใช้วิธีการ ศึกษา แบบ อุปนัย ซึ่งเริ่มต้นจากข้อเท็จจริง ที่มีอยู่หรือเป็นอยู่ก่อน เมื่อรวบรวมข้อเท็จจริง จนพอเพียง และวิเคราะห์ผลแล้ว จึงประมวลเป็น ข้อสรุป ข้อสมมติฐาน หรือ ทฤษฎีต่างๆ พลาโต เน้นที่จิต และปัญญา ส่วนอริสโตเติล เน้นที่ปัจจัยทางชีวะ อริสโตเติล เชื่อว่าครอบครัวสังคม เกิดขึ้น ตามสภาวะธรรมชาติ ของคน การอยู่ร่วมกันของคน จะเป็นกระบวนการ ที่ต้องพึงพาอาศัย และตอบสนองความต้องการ ของกันและกัน ครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง ไม่สามารถ ตอบสนองความต้องการ ของครอบครัวได้โดยตรง ฉะนั้น ครอบครัว จึงต้องรวมกันเป็น ชุมชน จากชุมชนเป็นสังคม ในท้ายที่สุด บุคคล จะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม จะต้องมีความ ร่างกายดี นิสัยดี มีเหตุผล ดังนั้นระบบการศึกษา ที่จะดำเนินการ โดยรัฐ จะเป็นทั้งเครื่องมือ ในการเสริมสร้างคุณภาพ ในสมาชิกของสังคม และเป็นเครื่องควบคุม ให้กับสังคม อีกส่วน หนึ่ง (จิตยา สุวรรณะชญ, 2527 : 16)

แนวคิดทางสังคมวิทยาต่อมาตกอยู่ในอิทธิพลของคริสต์ศาสนาต่อมา ได้กล่าวถึง นักสังคมวิทยาที่สำคัญในสมัยนั้นได้แก่ เซนต์ออกัสติน (St. Augustine) แลตเซนซ์ โทมัส อควินัส (St. Thomas Aquinas) โดยเน้นที่จะสร้างระบบสังคมอุดมคติตามแนวทางศาสนา และถือว่าบุคคลเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลจากระบบสังคมศาสนาจะเป็นเครื่องมืออย่าง สำคัญในอันที่จะควบคุมความเป็นระเบียบของสังคม ออกัสติน ได้เรียบเรียงหนังสือเรื่อง "The City of God"

โดยแบ่งสังคมออกเป็น 4 ระดับได้แก่บ้านเมืองโลกและจักรวาล ส่วนควินัส อธิบายว่า ศาสนาเป็นคุณละส่วนกับการเมืองการดำรงชีวิตในศาสนจักรต้องอาศัยระเบียบ ปฏิบัติพิเศษเรียกว่า"กฎศักดิ์สิทธิ์" (Devine Law) ทั้งระเบียบหรือกฎหมายของศาสนจักร และอาณาจักรต้องอยู่ในกฎเกณฑ์เดียวกันซึ่งได้แก่กฎธรรมชาติกฎนิรันดร์ (วิชญ์ เครื่องาม, 2529 : 56)

สังคมวิทยาสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 17-18 แนวคิดทางสังคมวิทยาที่สำคัญสมัยนี้คือ กลุ่มสัญญาสังคมเป็นกลุ่มนักสังคมวิทยาที่ให้ความสำคัญแก่รัฐ และการใช้อำนาจของรัฐในการจัดระเบียบทางสังคมโดยวิเคราะห์ธรรมชาติของมนุษย์และจุดกำเนิดของรัฐจากนั้นจึง เสนอรูปแบบทางสังคมนักปราชญ์ของกลุ่มสัญญาสังคมประกอบด้วย

1. โทมัส ฮอบส์ เป็นชาวอังกฤษมีความเชื่อว่าชีวิตมนุษย์นั้นสันโทดเหี้ยม โดดเดี่ยว และน่าเกลียดน่ากลัวด้วยเหตุผลนี้มนุษย์จึงทำการตกลงกันเพื่อให้เกิดสถาบันขึ้นมาเพื่อ

ป้องกันภัยต่างๆเมื่อมีสถาบันรัฐขึ้นแล้วรัฐต้องมีอำนาจเด็ดขาดประชาชนไม่สามารถเรียกร้องอำนาจนั้นคืนจากรัฐได้

2. จอห์น ลอค เป็นชาวอังกฤษมีความเชื่อว่าโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์มีอิสรภาพและความเสมอภาคกันแต่มนุษย์ยังต้องการสถาบันที่มีอำนาจเหนือบุคคลขึ้นไป เพื่อก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคมประชาชนจึงตกลงกันจัดตั้งสถาบันรัฐขึ้นรัฐจะเป็นผู้รับผิดชอบแทนประชาชนและประชาชนสามารถเปลี่ยนแปลงร่างได้ถ้าหากรักไม่รับผิดชอบ

3. จอง จากส์ รูสโซ เป็นชาวฝรั่งเศส มีความคิดเห็นสอดคล้องกับของ ลอค คือโดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์มีชีวิตที่น่ารื่นรมย์ มีสิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ด้วยเหตุที่มนุษย์ได้ยอมร่วมกันเป็นสถาบันรัฐ ขึ้นมนุษย์ต้องต่อสู้กับการบีบบังคับจากรัฐบาลที่ไม่ชอบธรรม มนุษย์มีสิทธิโดยธรรมชาติที่จะทำการปฏิวัติรัฐบาล นักสังคมวิทยาสันนิษฐานจะมีแนวคิดเน้นหนักทางการเมืองการปกครองแต่นักสังคมวิทยาเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นถึงการจัดระเบียบทางสังคมที่ต้องอาศัยรัฐและกฎหมายเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการอยู่ร่วมกัน ฮอบส์ เชื่อว่า บุคคลทั้งหลายมีสัญญากันว่าจะอยู่ร่วมกันในสังคมโดยอาศัยกฎหมายที่เป็นธรรมเป็นเครื่องมือ ส่วนลอค เน้นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์และต้องมีรัฐบาลทำหน้าที่จัดระเบียบทางสังคมขณะที่ รูสโซ เห็นว่ารัฐบาลควรเป็นใหญ่ทางด้านเศรษฐกิจสังคมการเมือง การจัดระเบียบทางสังคมต้องมีผลบังคับใช้กับทุกคนในสังคมไม่ใช่เฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง (จรูญ คำทิพย์, 2534 : 18-19)

นักคิดเกี่ยวกับเรื่องสังคมวิทยา

1 P. A. Sorokon กล่าวว่า “สังคมวิทยาเป็นวิทยาศาสตร์ ทัว ๆ ไปเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมของสังคม โดยดูจากรูปทัว ๆ ไป ชนิด และความสัมพันธ์ อันซับซ้อน”

2 Kovalevsky กล่าวว่า “สังคมวิทยาเป็นศาสตร์ของการจัดระเบียบและการเปลี่ยนแปลงทาง สังคม”

3 Max Weber อธิบายว่าสังคมวิทยามุ่งศึกษาเพื่อกำหนดแบบแนวความคิดต่างๆ และหา หลักเกณฑ์ทัว ๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏที่เป็นแบบเกี่ยวกับของขบวนการที่เกิดขึ้นตามสภาพความเป็นจริง สังคมวิทยาแตกต่างกับประวัติศาสตร์ ตรงที่ว่า

ประวัติศาสตร์ มุ่งศึกษาเหตุการณ์ เฉพาะ วิเคราะห์หาสาเหตุ และอธิบายพฤติกรรมที่สำคัญของบุคคล สถาบัน และบุคลิกลักษณะพิเศษ บางอย่าง

4 Small เห็นว่าเป็นการศึกษาขบวนการทางสังคม Durkheim กล่าวว่า “สังคมวิทยาเป็นศาสตร์ เกี่ยวกับ สถาบัน เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดและการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบัน

5 ตามความเห็นของ E. Tiryakian “สังคมวิทยานั้นเป็นศาสตร์ที่มุ่งหาความรู้หรือหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับสภาพทั่วไปทางสังคมของมนุษย์ในลักษณะเฉพาะและทั่วไป เหตุผลสำคัญในการศึกษานั้น คือ ต้องการพิสูจน์ข้อสมมุติฐานของ Aristotle ที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมหรือสัตว์ การเมือง (บ้านจอมยุทธ, 2560 : ออนไลน์)

ตารางสรุปเรื่องสังคมวิทยาจากการที่ได้ศึกษา

ลำดับทฤษฎี	การศึกษาเรื่องสังคมวิทยา	แนวคิดเห็นของผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องสังคมวิทยา
ทฤษฎีที่ 1	สังคมวิทยาเป็นศาสตร์ ว่า ด้วยสังคม (Social Sciences) ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ(Natural sciences) จึงแตกต่างจากดาราศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี และวิทยาศาสตร์แขนงอื่น ๆ สังคมวิทยาเป็น วิทยาศาสตร์ เพราะเป็นวิชาความรู้ที่ได้จากสังเกตพิจารณา (Empiricism) หรือการทดลองอย่างมี ระเบียบและระบอบอย่างมี เหตุ ผล (Rationalism) มีการวิเคราะห์ (Analysis) การตีความ (Interpretation) หรือการทวนสอบ (Verification) จนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เป็นความจริง และใครๆ ก็สามารถ	สังคมวิทยาเป็นศาสตร์ว่าด้วยความแตกต่างของวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และสังคมวิทยา

	เรียนรู้ หรือเข้าใจได้ตรงกัน	
ทฤษฎีที่ 2	สังคมวิทยาเป็นวิชาที่แสวงหาความรู้เกี่ยวกับ สังคมมนุษย์เช่น ศึกษาหาสาเหตุว่า ทำไม คนงานจึงนัดหยุด งานหรือเดินขบวน หรือทำไมจึงเกิดการอพยพของชาวภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ทำไมคนจึงฆ่าตัวตาย ฯลฯ	สังคมวิทยาเป็นวิชาที่แสวงหาความรู้เกี่ยวกับ สังคมมนุษย์เช่น ศึกษาหาสาเหตุและผล
ทฤษฎีที่ 3	สังคมวิทยาเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ว่า “ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น” โดยอธิบายให้ทราบว่า อะไรเป็นอะไรไม่ใช่ควรจะเป็น (What actually is, not what ought to be) สังคมวิทยาไม่ได้ เกี่ยวข้องกับความดี- เลว ผิดหรือถูก หรือสิ่งอื่น ๆ ที่ เกี่ยวกับคุณธรรมของชีวิต สังคมวิทยาจะ แสดงให้เห็นว่า ในระยะหนึ่ง สถานที่นั้น กลุ่มคนนั้น มีความเชื่อมั่น ในคุณค่าทางสังคมอย่างไร สังคมวิทยาจะไม่ตัดสินชี้ขาด ลงไปว่า ความเชื่อนั้น ดีหรือเลว หรือควรยึดมั่น คุณค่านั้น เพราะ ดีกว่า ของกลุ่มอื่น แต่จะศึกษาในรูปของ ปรากฏการณ์ทางสังคม	สังคมวิทยาเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสังคม
	สังคมวิทยาเป็นวิชาที่มุ่งศึกษา ปรากฏการณ์ ทางสังคมทุกอย่าง ที่ปรากฏ ในความสัมพันธ์	สังคมวิทยาเป็นวิชาที่มีความสำคัญกับสังคมมนุษย์เป็นอย่างมากในการดำเนินชีวิต

ทฤษฎีที่ 4	ระหว่างมนุษย์ทั้งหมด โดยพยายามที่จะหากฎหรือหลักเกณฑ์กว้าง ๆ เกี่ยวกับปรากฏการณ์นั้น ๆ เช่น สังคมวิทยาจะไม่สนใจกับการสงครามหรือการปฏิบัติเฉพาะครั้งใดครั้งหนึ่ง ที่ใดที่หนึ่ง แต่จะสนใจในลักษณะที่ปรากฏการณ์ทางสังคมทั่วไป	
------------	---	--

การนำเรื่องสังคมวิทยามาบูรณาการกับกระบวนการทางรัฐศาสตร์

สังคมวิทยากับรัฐศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคนในฐานะที่ไม่อยู่โดดเดี่ยวแต่อยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งมีผลต่อความสัมพันธ์ของผู้คนและปรากฏการณ์ทางสังคมทุกอย่างที่ปรากฏในความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์ทั้งหมด โดยพยายามที่จะหากฎหรือหลักเกณฑ์กว้าง ๆ เกี่ยวกับ ปรากฏการณ์นั้น ด้วยเหตุนี้สังคมวิทยาการเมืองได้มีส่วนในการขยายวงการศึกษา รัฐศาสตร์ออกไปจากการศึกษาเฉพาะ “รัฐ” จนถึงการศึกษอำนาจ โดยเชื่อมโยงกับปัจจัยทางสังคมและมีความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับสังคมนี้ มีต่าง ๆ กันตาม ภาวการณ์ทางสังคมในแต่ละยุค หรือความเชื่อมโยงระหว่างนักวิชาการกับผู้ที่มีอำนาจในสังคม นั้นๆ (วิชณู เครืองาม, 2529 : 60)

สังคมวิทยาเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคมความสัมพันธ์ เหล่านั้น ไม่ว่าในรูปใดๆหรือเพื่อวัตถุประสงค์นั้นมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ในการดำรงอยู่ต่อไปของ สังคม สังคมวิทยา เชื่อว่า ความสัมพันธ์ เหล่านี้ประกอบกัน เป็นโครงสร้างของสังคม มี อิทธิพล อย่างมากเหนือพฤติกรรมของมนุษย์ จากความสัมพันธ์ ที่มนุษย์มีต่อกันทำให้เขา ได้ เรียนรู้ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ และพัฒนาบุคลิกภาพนิสัยใจคอ ความคิดเห็นและแบบของการ ดาเนินชีวิตซึ่งส่วนหนึ่งก็ได้ขึ้นอยู่กับกรอบที่เขารับมาวิธีการศึกษาสังคมวิทยาแบบ วิทยาศาสตร์ เป็นที่ทราบกันแล้วว่าสังคมนั้นเป็นการศึกษาพฤติกรรมของคนในสังคม แบบ วิทยาศาสตร์ ซึ่งจะต้องมีลักษณะดังนี้ 1) เป็นความรู้ที่สามารถพิสูจน์ได้ 2) เป็นความรู้ ที่เชื่อถือได้มีหลักฐานยืนยันไม่เป็นเพียงการคาดคะเนหรือเดาเอาเท่านั้น 3) ต้องเป็นระบบ

และมีวิธีการหาความรู้ 4) ต้องมีความเที่ยงตรงทดลองก็ครั้งได้ผลออกมาเช่นเดิมวิธีการที่จะนำมาใช้ในการค้นคว้า หาความรู้ เกี่ยวกับ สังคมวิทยาแบบวิทยาศาสตร์ นั้นจะต้องประกอบไปด้วยหลักใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้ 1) Objectivities หมายถึง การรวบรวมผลงานหรือข้อยุติที่ได้จากการสำรวจอย่างถูกต้อง ปราศจากอคติไม่ลำเอียงใด ๆ อันเนื่องมาจากเชื้อชาติศาสนาอาชีพ และอื่น ๆ 2) Relativism ต้องมีความรู้สึกลึกซึ้งคิดว่า ความรู้ใดในวันนี้อาจจะยังไม่ยุติหรือยังไม่จริงเสมอไปแต่ก็เป็นจริงจนกว่า คนอื่นจะหาหลักฐานมากโต้แย้งได้ 3) Ethical Neutrality ต้องมีอุเบกขาหรือมีความเป็นกลางทางศีลธรรมจรรยา เช่น ไม่แสดง ออกไปว่า สิ่งนั้นผลสิ่งนี้ถูก สิ่งนั้น ดีสิ่งนี้เลวนักวิทยาศาสตร์ สนใจเฉพาะความเป็นจริงใน ปรากฏการณ์นั้นๆ 4) Persimony เมื่อการอธิบายปรากฏการณ์ใด ๆ แจ่มชัดแล้วไม่จำเป็นต้องอธิบายให้ยืดเยื้อต่อไปเช่นลมพัดใบไม้ ใบไม้ไหวเพราะพลังธรรมชาตินั้น 5) Skepticism การศึกษาวิทยาศาสตร์ต้องขจัดความสงสัยออกไป เมื่อมิให้เกิดความเบื่อหน่ายมีจิตอันแน่วแน่ 6) Humility นักวิทยาศาสตร์ต้องมีความถ่อมตนในเรื่องความรู้ และรู้สึกเสมอว่าความรู้ที่ยังแสวงหาไม่พบยังมีมากมาย (บ้านจอมยุทธ, 2560 : ออนไลน์)

สรุป

วิชาสังคมวิทยาเป็นวิชาที่ศึกษาถึงสังคมทั้งหมดโดยพิจารณาในแง่โครงสร้างการเปลี่ยนแปลง และการแข่งขันหรือปัญหาต่างๆของสังคม อนึ่งวิชามนุษย์ ซึ่งเป็นแขนงวิชาที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคมวิทยาก็ศึกษาเรื่องต่างๆเกี่ยวกับตัวมนุษย์และวิชา รัฐศาสตร์จำต้องอาศัยผลและเนื้อหาของวิชาดังกล่าวเพราะรัฐนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับสังคม ชุมชนและมนุษย์อย่างใกล้ชิดนอกจากนั้นอิทธิพลของปัจจัยหรือองค์ประกอบทางสังคม วัฒนธรรมจะมีผลกระทบต่อการพฤติกรรมของประชาชนโดยตรง ฉะนั้นการที่จะเข้าใจลักษณะ พฤติกรรมทางการเมืองปัญหาหรือปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้นจำเป็นต้องนำหลักของสังคม

นักสังคมวิทยาการเมืองมีความเห็นพ้องต้องกันพอสมควรว่าการศึกษาปัจจัยความ เกี่ยวพันระหว่างวิชารัฐศาสตร์กับสังคมวิทยาโดยเชื่อมโยงกับปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม นั้นมีมาแต่โบราณเราสามารถกล่าวได้ว่างานของอาริสโตเติล (Aristotle) มองเตสกีว (Montesquieu) เฟอ์ลเลอร์สัน (Ferguson) และทอควิล (Tocqueville) เป็นงานชนิดนี้ในด้านนักสังคมวิทยาคลาสสิกก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ เวเบอร์ (Weber) และปาเรโต (Pareto) ก็เป็นผู้บุกเบิกการวิเคราะห์ในทางนี้ในขณะเดียวกันการอธิบายการเมืองโดย

ตัวกำหนดทาง เศรษฐกิจและสังคมของมาร์กซ (Marx) และการสร้างทฤษฎีทางสังคมวิทยา มอสคา (Mosca) ในอิตาลี และวอลลาส (Wallas) ในอังกฤษ ที่วิเคราะห์อิทธิพลของการเมืองและกระบวนการแห่งความเห็น พ้องต้องกัน (consensus) และความไม่เห็นพ้องต้องกัน (dissent) ล้วนเป็นงานที่กล่าวได้ว่าเป็นไปในแนว สังคมวิทยาการเมืองทั้งสิ้น ดังนั้น สังคมวิทยาจึงศึกษา กลุ่ม องค์กร ฯลฯ และในเวลาต่อมาก็ได้พัฒนาทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับ ระบบการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในลักษณะนี้สังคมวิทยาจึงต้องเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองและทางเศรษฐกิจเพราะมันก็เป็นสิ่งทางสังคมที่น่าจะเข้าถึงได้โดยเครื่องมือการ วิเคราะห์แบบเดียวกับที่ใช้กับระบบเครือญาติชุมชนหรือเผ่า

สังคมวิทยากับรัฐศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคนในฐานะที่ไม่อยู่โดดเดี่ยวแต่อยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งมีผลต่อความสัมพันธ์ของผู้คนและปรากฏการณ์ทางสังคมทุกอย่างที่ปรากฏ ในความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์ทั้งหมด โดยพยายามที่จะหากฎหรือหลักเกณฑ์กว้าง ๆ เกี่ยวกับ ปรากฏการณ์นั้น ด้วยเหตุนี้สังคมวิทยาการเมืองได้มีส่วนในการขยายวงการศึกษา รัฐศาสตร์ออกไปจากการศึกษาเฉพาะ “รัฐ” จนถึงการศึกษาอำนาจ โดยเชื่อมโยงกับปัจจัย ทางสังคมและมีความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับสังคมนี้มีต่างๆ กันตาม ภาวะการณ์ทางสังคมในแต่ละยุค หรือความเชื่อมโยงระหว่างนักวิชาการกับผู้ที่มีอำนาจในสังคม

เอกสารอ้างอิง

- จรูณ คำทิพย์. (2534). *แนวคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุดรดิตถ์: โรงพิมพ์ วิทยาลัยครูอุดรดิตถ์.
- จรูณ คำทิพย์. (2534). *หลักสังคมวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุดรดิตถ์: โรงพิมพ์วิทยาลัยครู อุดรดิตถ์.
- จิตยา สุวรรณะชญ. (2527). *สังคมวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทย วัฒนาพานิช.
- บ้านจอมยุทธ. (2560). การเมืองการปกครอง . (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ วันที่ 21 กันยายน 2560. แหล่งที่มา : https://www.baanjommyut.com/library_4/politics/01_4.html
- บุญเดิม พันรอบ. (2528). *สังคมวิทยาสมัยเริ่มต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรง พิมพ์อมรการพิมพ์.

- วิชณุ เครืองาม. (2529). *สังคมวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สยาม คำปรีดา. (2551). *สังคมกับการปกครอง*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยรายวัน.
- สุพัตรา สุภาพ. (2522). *พัฒนาการทางสังคมวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- อานนท์ อาภาภิรม. (2545). *หลักรัฐศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.